

3

Beeldkwaliteit

Sturen en verleiden, regie op ruimtelijke kwaliteit

Bij de transformatie van het Hamerkwartier wordt gestreefd naar een hoge ruimtelijke kwaliteit. Met dit beeldkwaliteitsplan geven we aan met welke sturende principes we deze hoge kwaliteit willen bereiken. Daarbij is dit beeldkwaliteitsplan, samen met een proactieve bouwplanbegeleiding door het supervisieteam, met name een stimulerend kader voor ontwikkelaars en architecten. Daarnaast biedt het een helder toetsingskader. Omdat de transformatie van het Hamerkwartier een langjarig proces zal zijn dat wel twee decennia zal beslaan, zorgt het beeldkwaliteitsplan met bijbehorend protocol ook voor continuïteit in het kwaliteitsniveau van bouwplannen.

De sturende principes vindt u in het tweede deel van dit beeldkwaliteitsplan. Ze zijn gebaseerd op en worden gemotiveerd door de kernwaarden en ambities, maar ook de context en condities die voor het Hamerkwartier gelden. Die vindt u in het eerste deel van dit beeldkwaliteitsplan en in het hoofdstuk Stedenbouwkundig plan. De sturende principes staan dus in dienst van het bereiken van de kernwaarden en ambities en zijn daarmee middelen, geen doelen op zich.

CRK en supervisie

De finale toets van bouwplannen op beeldkwaliteit is de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de onafhankelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). Zij doet dit op basis van de voor het Hamerkwartier relevante gebiedstyperingen in de welstandsnota *De schoonheid van Amsterdam*. Tussen de gebiedstyperingen in de welstandsnota en dit Beeldkwaliteitsplan zou geen discrepantie moeten bestaan. Daarmee is een logische continuïteit en verwachtingenopbouw in de kwalitatieve bouwplanbegeleiding gewaarborgd.

Supervisor en supervisieteam begeleiden bouwplannen proactief op basis van dit *Beeldkwaliteitsplan* met als doel: het meest passend plan, binnen de opdracht van de opdrachtgever én in de context van het Hamerkwartier. De supervisor adviseert de CRK met een onderbouwd advies. De CRK behoudt echter haar onafhankelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid een finaal advies op een bouwplan te formuleren.

Kernwaarden en ambities

De lat ligt hoog. Naast een context en condities die het speelveld van de transformatie afbakenen en karakteriseren, zijn er kernwaarden en ambities die kleur en betekenis geven aan de transformatie. Doelen die de regie, met name op beeldkwaliteit, door de gemeente motiveren.

Diversiteit en variatie

Het Hamerkwartier wordt een wijk met een rijke diversiteit. Niet alleen door de manier waarop oude en nieuwe gebouwen samen naast elkaar staan, maar ook door de hoogstedelijke mix van functies. Naast creatieve maakbedrijven en kantoren komen er ook maatschappelijke en commerciële voorzieningen, én wonen in velerlei soorten. De diversiteit zit hem niet alleen in sociale diversiteit, maar ontstaat ook door de ruimtelijke variatie in de maat en de verschijningsvorm van gebouwen. Ranke torens naast bedrijfsloodsen, in een staalkaart van architectonische concepten. Waarbij niet mooi of lelijk bepalend zijn, maar passend en consistent.

Kwalitatief hoogstedelijk milieu

Hoogstedelijkheid gaat gelukkig niet alleen over aantallen woningen en inwoners, over hoeveelheid vierkante meters en bouwhoogtes, over dichtheid en FSI. Natuurlijk is er alle aanleiding om bij transformatie op zoek te gaan naar een ruimtelijk model dat veel woningzoekenden, ondernemers, kunstenaars en maatschappelijke voorzieningen een plek kan bieden. Maar dan alleen in een setting die een zeer aantrekkelijk stuk stad oplevert, verbonden met de rest van de stad en de omliggende buurten. Met samenhang en balans, aantrekkelijke straten met genoeg zon en licht. Straten met actieve en flexibele plinten waar van alles gebeurt dat bijdraagt aan de economie van de stad én aan de levendigheid in de buurt. Fiftyfifty gemengd met wonen aan de straat zodat er ook in de avond en in het weekend ogen op straat zijn. Een wijk waar ook voldoende ruimte en groen is.

Flexibel en functioneel

Techniek is leidend, decoratie dienend. Flexibiliteit is het uitgangspunt, aanpasbaarheid is vanzelfsprekend. Vorm volgt functie. Zo gaat het al een eeuw in het Hamerkwartier en ook de komende decennia zal dit de ontwerphouding zijn, voor zowel gebouwen als de openbare ruimte. Dit is geen vrijbrief voor luiheid, willekeur of desinteresse. Sublimiteit, schoonheid, verleiding en esthetiek, innovatie en verrassing zijn de norm, afgewisseld met gezonde portie ratio en pragmatisme.

Circulair en duurzaam

Te hergebruiken en hergebruikte materialen in gebouwen en openbare ruimte zijn een vanzelfsprekendheid waar dit meerwaarde oplevert. Hetzelfde geldt voor de toegepaste bouwmethodiek, materialen en detailleringen die mooi en duurzaam verouderen zodat ze niet snel vervangen worden of deprimerend stemmen. Energiebehoefte wordt geminimaliseerd en wordt voorzien uit hernieuwbare bronnen. Veel daken en gevels zijn groen, niet alleen als aantrekkelijke tuin maar ook functioneel: waterbergend en verkoelend. Deze optelsom van inspanningen die bijdragen aan een beter Hamerkwartier en een betere wereld zijn in de architectuur zichtbaar in innovatieve, architectonisch tot de verbeelding sprekende oplossingen.

Hoogwaardige openbare en collectieve ruimte

Bij de herontwikkeling van het Hamerkwartier wordt de meeste openbare ruimte toegevoegd en vergroend op de meest onderscheidende plekken: aan het IJ in een 50 meter breed oeverpark, aan de drie insteekhavens op kades en pleinen, door vergroening van de Meeuwenlaan en de Van Hasseltweg. Daarnaast ontstaan natuurlijk lichte straten en pleintjes. Al deze plekken zijn van betekenis voor alle Amsterdammers, alle Noorderlingen en alle bewoners en gebruikers van Hamerkwartier en de

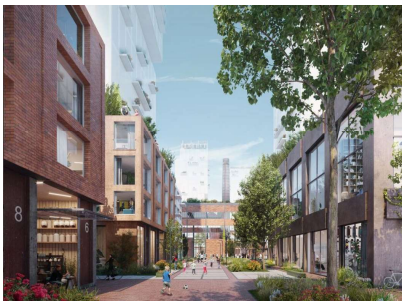

Referentiebeeld Kabeldistrict, Delft. Mei Architect and Planners

Impressie Gedempt Hamerkanaal

omliggende buurten. Om te recreëren, te sporten, te spelen. Maar ook om bij de voordeur van je huis en je bedrijf te komen, met je bakfiets en je bestelbus. Dit vraagt vernuftige en robuuste ontwerpen van hoge kwaliteit.

Kwaliteit boven tempo en volume

De finale kernwaarde bij ontwerpen voor Hamerkwartier. Dat je in gezelk minder fijn kan wonen, daar is iedereen het over eens. Dat betekent niet dat meer altijd beter is. Daarbij wordt de invulling van kwaliteit bepaald door bovengenoemde kernwaarden en ambities.

Sturende principes

Sturende principes zijn de instrumenten om kwaliteit te bereiken. Concrete handvatten voor de ontwerper en voertuigen in het gesprek tussen architect en supervisieteam. Liefst niet in de vorm van regels en voorschriften, alhoewel soms onontkoombaar.
We leveren ze op 4 schaalniveaus:

- Het Hamerkwartier
- Het bouwveld
- Het gebouw
- Het gebouwelement/de functionaliteit

De stedenbouwkundige principes, die gelden voor het hele Hamerkwartier, zijn eerder al beschreven in het hoofdstuk Stedenbouwkundig plan. Hier volgt een korte samenvatting.

Het Hamerkwartier

Noord is een mozaïek van wijken, buurten, terreinen met elk een eigen karakter en identiteit. Naast elkaar gelegen scherven in dit mozaïek contrasteren vaak in schaal, textuur en karakter. Zo ook bij Hamerkwartier en de omliggende buurten. Dit contrast wordt niet weggepoetst of ontkend bij nieuwbouw. Wel worden overgangen zorgvuldig gemaakt, door aan de randen hoogtes getrapt op te bouwen en toepassing van een kleine korrel.

De huidige structuur van noord-zuidstraten gericht op het IJ wordt verder uitgebouwd. Waar nodig worden straten toegevoegd. Bijna elk langgerekt bouwblok kent ook een informele doorsnijding om doorwaadbaarheid te vergroten en adressen toe te voegen. De historische driedeling van grote kavels en gebouwen aan het IJ, een kleinschaliger variatie aan gebouwen in de noordstrook en de tussenmaat aan de Van Hasseltweg wordt verder uitgebouwd.
Het Hamerkwartier wordt een hoogstedelijk gebied

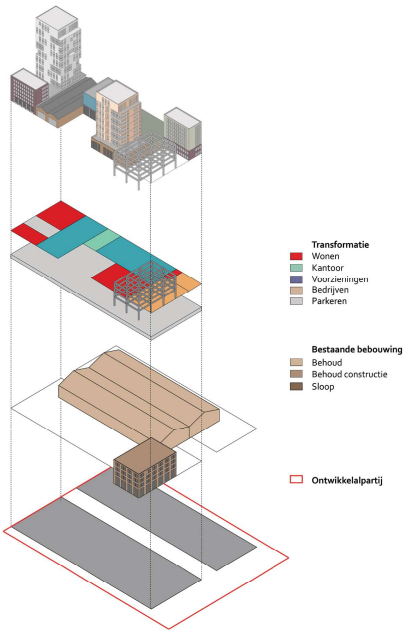

Schematische weergave Hamerblok op zuidelijke kavels

met veel programma, veel vierkante meters. Op straatniveau vallen met name de open 8 meter hoge plinten op, die laten zien wat er in de gebouwen gebeurt. Aan elke straatwand is dat voor de helft bedrijven en voorzieningen. Daarboven zijn ook de collectieve, groene daktuinen zichtbaar. Hoogbouw is terugliggend ten opzichte van de rooilijn geplaatst.

Het architectonisch beeld van gebouwen varieert. In grootte, in leeftijd, in architectuurstijl, in materiaal, soms mooi, soms lelijk. Ontwikkelaars en architecten hebben hier keuzevrijheid.

Gebouwen zijn wel altijd robuust en hebben een heldere samenhang tussen constructie en gevel. Materialen zijn natuurlijk of duurzaam, verouderen mooi en vallen binnen een terughoudend kleurenpalet. Ook is elk gebouw consistent in architectonisch concept, materialisatie en detaillering.
Een subtiel spel waarbij zowel contrasten als samenhang van belang zijn.

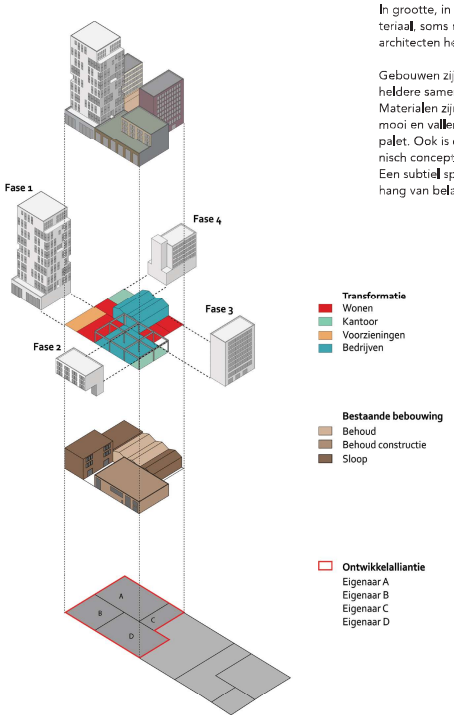

Schematische weergave Hamerblok op noordelijke kavels

Bouwveld principes

Het Hamerblok is samengesteld uit verschillende gebouwtypen: soms bestaande (en te handhaven) gebouwen, bedrijfsloodsen, ranke woontorens (over het algemeen twee per Hamerblok), hybride gebouwen van 17 of 21 meter hoog met wonen boven een plint met voorzieningen of creatieve bedrijven. Hier en daar is er een special. Deze individuele gebouwen onderscheiden zich doordat ze elk hun eigen architectuur en materialisatie hebben. Met consistentie van vloer tot kroon.

Het Hamerblok kent ook drie werelden op drie hoogtes. Aan de straat heeft elk gebouw een 9 meter hoge plint. De maat van de gevelopeningen is fors. Vanaf de straat is zichtbaar wat er achter de gevels gebeurt. Daar zijn bedrijven, voorzieningen, foyers van woongebouwen, of woningen gesitueerd. De materialen in de gevels hebben structuur, zijn tactiel.

Op 9 meter hoogte bevindt zich een tweede wereld van collectieve daktuinen op de daken van bedrijfsloodsen. Deze tuinen zijn groen en toegankelijk vanuit naastgelegen woongebouwen en kantoorruimtes. Het groen op deze collectieve tuinen is zichtbaar vanaf de straat. De gevels aan deze groene collectieve ruimtes zijn tot een hoogte van 21 meter boven straatniveau informeler dan de gevels aan de staat en rijkelijk voorzien van uitkragende balkons.

Boven de 21 meter begint een abstractere wereld van torens met gevels waarin de optelsom van individuele woningen een raster vormen, dat zich als een tweede schil om de torens heen plooit. In deze gevels zijn op innovatieve en aantrekkelijke wijze ook buitenruimtes, groen, waterberging en zonnepanelen geïntegreerd.

Verticale parcelering

Duidelijke driedeling

Gebouwprincipes

Het Hamerkwartier kent in essentie 5 gebouwtypen:

- Bestaande, te handhaven gebouwen, veelal historisch waardevol of kenmerkend, soms monumentaal
- Nieuwe bedrijfsloodsen
- Ranke woontorens
- Hybride gebouwen met wonen boven/in een plint
- Specials

Te behouden gebouwen/gebouwdelen

Deze gebouwen bepalen in hoge mate het karakter en de identiteit van het gebied. Ze zijn of worden opgeknapt om weer decennialang nieuw gebruik te kunnen faciliteren. Ook kunnen kenmerkende gebouwelementen hergebruikt worden in nieuwe bebouwing of openbare ruimte. Herontwikkeling en hergebruik vindt plaats in nauw overleg met dienst Monumenten en Archeologie. Het terugbrengen van oorspronkelijke architectonische kenmerken en kwaliteiten is vanzelfsprekend. Toevoegen van gebouwvolume is denkbaar, mits kwalitatief te motiveren. In geval van volumineuze toevoegingen hebben we het over een special.

Voor bijvoorbeeld het Kromhoutcomplex op de STORK-kavel gelden hoge ambities. Instandhouding van Architectuur wordt hier in bouwplanontwikkeling gecombineerd met een publieke programmering van de gebouwen. Daarnaast wordt een overbouwing van een deel van het complex geambieerd. Ten slotte wordt dat deel van het gebouwcomplex dat in de oeverparkzone steekt publiek toegankelijke binnenruimte.

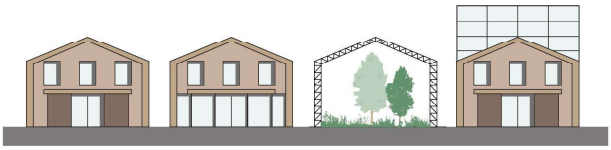

Referentiebeelden hoe om gegaan kan worden met te behouden gebouwen/gebouwelementen

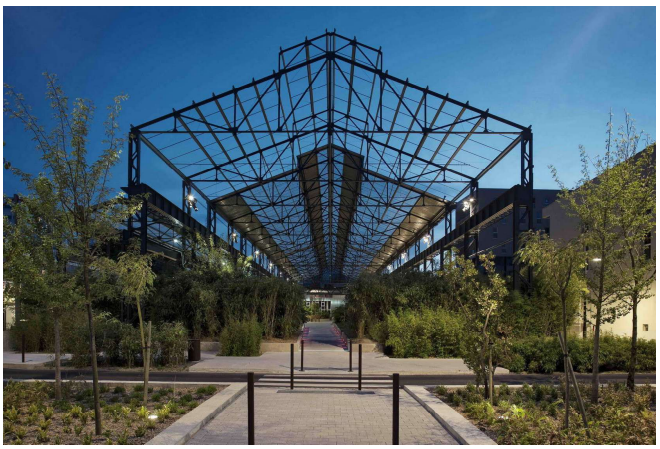

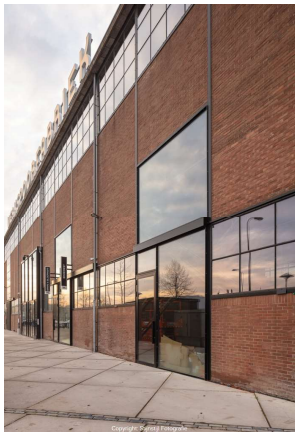

Referentiebeelden bedrijfshallen

Bedrijfshallen

Deze loodsen hebben een modale footprint en vrije vloer van ca. 1.000 m², met zo weinig mogelijk kolommen en een vrije hoogte van 8 meter. Ze kunnen een zware vloerbelasting aan. Ze hebben open gevels aan de straat zodat zichtbaar is wat er in de loodsen gebeurt. Ze hebben intern, dan wel in een overgangszone, ruimte voor expeditie. Ze zijn splitsbaar in meerdere kleine units die goed bereikbaar en zichtbaar zijn vanaf de straat, dan wel vanaf hof of steeg.

Boven op deze loodsen zijn collectieve groene daktuinen die toegankelijk zijn en te gebruiken voor naastgelegen woongebouwen. Dit vraagt om grondpakketten tot 1 meter dik en een gebouwconstructie die dit aan kan.

- **Oppervlak**
  Bij elke torenontwikkeling dient een loods van ten minste 1.000 m² te worden ontwikkeld.
  In de loods mag een tussenverdieping worden toegevoegd. Deze vloer is maximaal 50% van het grondoppervlak.
- **Vrije verdiepingshoogte**
  Loods heeft een minimale vrije verdiepingshoogte van 8 m.
- **Overspanning**
  Een loods heeft een grote kolomvrije overspanning van minimaal 8 m breed. Uitzonderingen zijn mogelijk, afhankelijk van het bouwplan, bijvoorbeeld om ruimte te bieden aan extra dikke grondpakketten t.b.v. wortelpakketten van bomen op de daktuin.
  Obstakelvrije plintruimte op maaiveldniveau met betredingsmogelijkheden voor (gemotoriseerde) voertuigen.
- **Collectiviteit**
  Het dakvlak van een loods dient als collectieve buitenruimte voor bewoners van de toren.
  Het dakvlak is voorzien van beplanting, zichtbaar vanaf de straat.

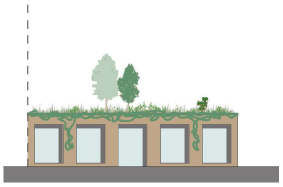

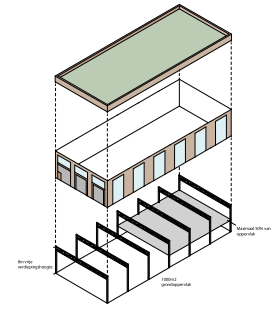

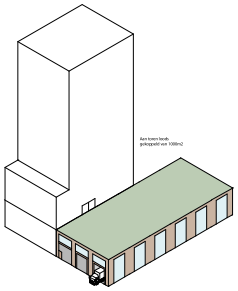

Principe schema's randvoorwaarden bedrijfshallen

Toren/Hoogbouw

Woontorens zijn meest gemiddeld 45 of 60 meter hoog. Eventueel op te hogen tot 50 respectievelijk 70 meter, in ruil voor extra kwaliteit (hoge verdiepingen; veel relevante collectieve ruimte toevoegen aan de straat; aan de daktuinen; verspreid over de toren of in de top; maatschappelijke/culturele functies op de verdiepingen). Ze hebben een bescheiden footprint van 600 m² (45 meter torens) dan wel 500 m² (60 meter torens) die rechthoekig is en haaks gericht zijn op het IJ of de Johan van Hasseltweg. Deze footprints zijn uit te breiden met een alzijdige en omhullende structuur die privé buitenruimte van variërende diepte, windbescherming, zonnewering, plaats voor groen, bevestiging voor zonnecollectoren, enz. op innovatieve en aantrekkelijke wijze incorporeert. De bijkomende totale oppervlakte van alle betreedbare vloerdelen in de omhullende structuur mag 10-15% van de footprint van de toren bedragen.

De bedoeling is om met deze structuur zowel bij te dragen aan een betere leefkwaliteit van de woningen alsook een praktische oplossing te bieden voor onderhoud en technieken. Daarnaast wordt de structuur ook ingezet voor de architecturale identiteit van de torens. Voorwaardelijk voor deze omhullende structuur is dat door doorzichten, materialisatie, detailleringen en kleurstelling de torens rank en slank blijven ogen.

De torens hebben in hun fundament een ruimere footprint om entree, foyer, bergingen, collectieve fietsenberging en andere voorzieningen te kunnen huisvesten.

Elke toren heeft een bewuste beëindiging waarin techniek is geïncorporeerd. Deze techniek kan zichtbaar zijn, mits aantrekkelijk vormgegeven. Een collectieve of openbare toegankelijke functie of ruimte is een pré.

De torens hebben elk één architectonisch concept en een eenduidige materialisatie en kleur en uitwerking. Ze hebben een alzijdige en eenduidige architectuur. Toch kunnen ze een getrapte opbouw hebben, waarbij de plint (de eerste 9 meter) grotere gevelopeningen/zichtbare constructie heeft, met meer textuur in de materialisering die ook donkerder kan zijn. De tussenwereld tussen de 9 en 21 meter heeft in de niet naar de straat toe gerichte gevels een tweede huid met uitkragende balkons, groene gevels en een informelere materialisatie. De naar de straat toe gerichte gevel heeft een setback van minimaal 3 meter. De ritmiek in de gevel is fijnmaziger dan in de plint, de textuur minder gearticuleerd, de kleurstelling tussen donker en licht in.

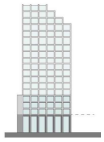

De torendelen boven de 21 meter kennen dezelfde architectuur als de twee onderste delen maar zijn technischer en abstracter uitgewerkt, met een fijnmaziger structuur en een lichtere tint in dezelfde kleur. In deze torendelen wordt ook de eerder omschreven extra schil toegevoegd die onlosmakelijk onderdeel is van de gevelarchitectuur.

Er zijn 3 hogere torens (90-120m) die een relatie met elkaar aangaan. Deze torens hebben een verjonging om en nabij 21, 45 en 70m. De positie van de verjonging bij de torens moet onderling van elkaar verschillen.

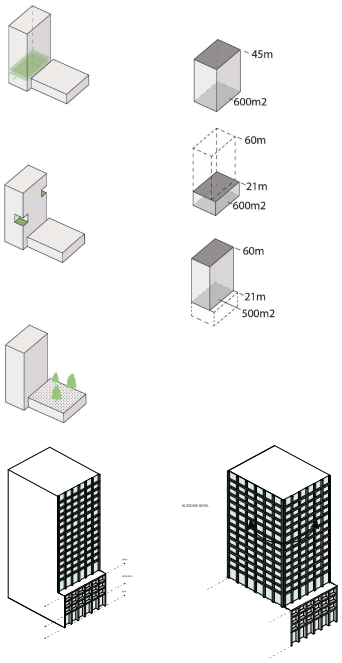

Principe schema's randvoorwaarden hoogbouw

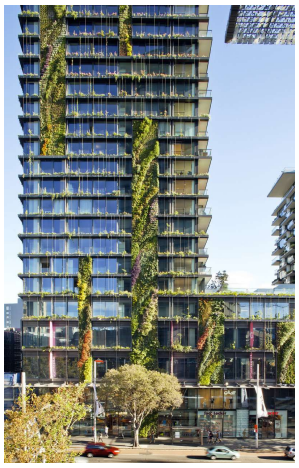

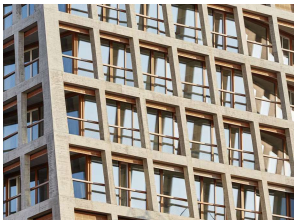

Referentiebeelden hoogbouw

Woongebouw op plint/appartementen

Deze gebouwen zijn 17 dan wel 21 meter hoog en niet te lang. Schijven die doorzichten belemmeren worden voorkomen. De gebouwen hebben een plint van 9 meter hoog die geprogrammeerd is met voorzieningen, een werkfunctie of woningen. Woningen aan de straat maken gebruik van deze specifieke ligging en zijn niet gesloten naar de publieke ruimte. Erboven liggen 2 tot 4 woonlagen die toegang hebben naar een collectieve buiten-ruimte.
Op locaties waar rekening gehouden dient te worden met geluidsbelasting op de gevel, kunnen dove gevels een oplossing zijn. Hier dient rekening gehouden te worden met de situering van ruimtes.

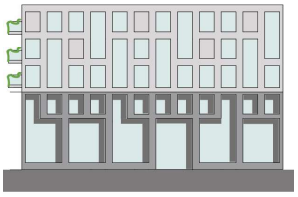

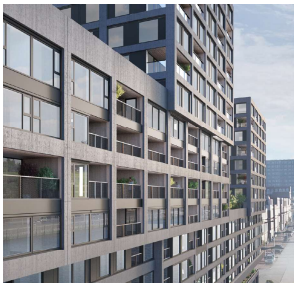

Referentiebeelden woongebouw op bedrijfsplint

Grondgebonden-/rugwoningen

- **Transparantie**
  Grondgebonden- of rugwoningen hebben een hoge mate van transparantie in de gevel. Het doel hierachter is om zoveel mogelijk daglicht in de woning te krijgen, aangezien deze voornamelijk eenzijdig georiënteerd zijn.
- **Verdiepingshoogte**
  Eenzijdig georiënteerde grondgebondenwoningen hebben een hoge verdiepingshoogte die aansluit op de reguliere plinthoogte van naastgelegen bebouwing. Hierin kan een tweede woonlaag worden tegoevoegd. Dit komt in de gevel tot uitdrukking. De typologie maakt gebruik van deze kwaliteit en komt bezonning ten goede.

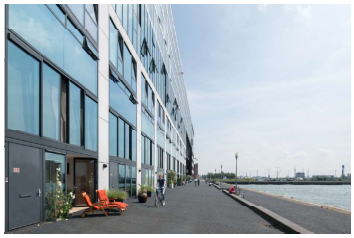

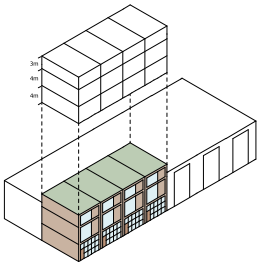

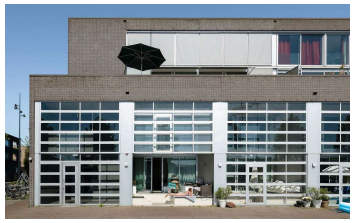

Referentiebeelden grondgebonden woningen

Specials

Specials zijn grootschalige uitzonderingen met een ligging aan het IJ. Zij zijn tot 30 meter hoog. Ze staan als grootschalig bouwblok op de grond met een alzijdige oriëntatie en hybride programmering in de plint of ze zijn een toevoeging op een grootschalig, gehandhaafd monumentaal gebouw. Daarmee contrasteren ze in materiaal, constructie, gebruik en uitstraling. Door een tussenruimte zijn de gebouwdelen onderscheidend. De toevoeging 'special' legitimeert zijn uitzondering door de combinatie van een relevante programmatische toevoeging en exceptionele, sublieme architectuur.

Ook de specials(bijv A13, zie H5) die geen toevoeging zijn op een te handhaven gebouw zijn exceptioneel en subliem in architectuur. Het zijn

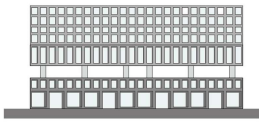

monolitische blokken met een sculpturaliteit en perforaties die anticiperen op omgevingskwaliteiten of -beperkingen zoals zonlicht, uitzicht, gebruikskwaliteit of nabijheid van andere blokken. Materialisatie en kleurstelling is eenduidig maar kennen subtiele variaties in structuur en tint. Door hun maat en architectuur anticiperen ze op de grote maat van het IJ en refereren aan het industrieel verleden van de industrieterreinen aan het IJ.

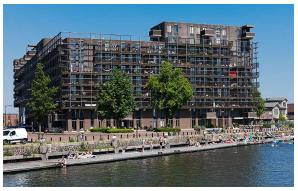

Referentiebeelden specials

Gebouwelementen en functionaliteiten

Collectieve daktuin

Collectieve buitenruimtes zijn een essentiële kwaliteit in het Hamerkwartier. De meest voorkomende vorm is de collectieve daktuin, en dan meestal op een niveau van 9 meter boven het maaiveld, gesitueerd op het dak van bedrijfsloodsen. De modale maat van deze bedrijfsloodsen is 1.000 m², daarmee zijn de daktuinen ook fors van maat. Ze hebben een grondpakket van plaatselijk 1,0 en in ieder geval 0,5 meter zodat er goede groeikansen voor kleine bomen zijn. Naast een daktuinen op 9m hoge bedrijfsloodsen, komen er ook daktuinen op de lagere woongebouwen (tot 21 of 17m) en op de setbacks voor.
De daktuinen zijn onderdeel van de architectonische ontwerpopgave en worden in samenhang met de gebouwen ontworpen door de landschapsarchitect die is aangesteld door de ontwikkelaar.

De daktuinen zijn een mix van gebruiksgroen, kijkgroen en ecologisch groen, en hebben een waterbergende functie. Het groen is zo vormgegeven dat het goed zichtbaar is vanuit het publieke domein, meestal naastgelegen straten. De daktuinen zijn toegankelijk vanuit aangrenzende naastgelegen woontorens of woongebouwen. Daktuinen lager dan 17 meter boven maaiveld zijn groen en hebben primair een gebruiksfunctie. Toepassing van PV-panelen geschiedt alleen in combinatie met pergola's.

Balkons

Naast collectieve daktuinen zijn ook privé buitenruimtes mogelijk, in verschillende verschijningsvormen.

Aan naar het openbaar domein (straten en pleinen) gerichte gevels tot een hoogte van 21 meter worden privé buitenruimtes vormgegeven als inpandige loggia's. Uitkragende balkons zijn, in overleg met het supervisieteam, een uitzondering die toegevoegde waarde opleveren voor het straatbeeld.

Ruim uitkragende balkons worden toegejuicht aan de gevels met oriëntatie op de binnenzijden van het Hamerblok en/of op collectieve daktuinen tussen de 9 en 21 meter hoogte. Vanzelfsprekend zijn deze balkons integraal onderdeel van het architectonisch gevelontwerp.

Voor torens geldt dat vanaf een hoogte van 21 meter boven maaiveld (en voor naar de straat toe gerichte gevels boven de 9 meter) privé buitenruimten zijn vormgegeven als een extra gebouwschil waarin groen, PV-panelen en balkons architectonisch zijn geïntegreerd. Zie omschrijving onder toren/ hoogbouw.

Daarnaast zijn inkastingen in de torens die een aantrekkelijke sculpturaliteit opleveren denkbaar met als functie collectieve buitenruimtes.

Entree

Gebouwentrees zijn herkenbaar vormgegeven, bieden beschutting doordat ze terugliggen in de gevel of een luifel hebben. Ze worden geflankeerd of zijn onderdeel van een ruime en welkome collectieve foyer van het betreffende gebouw. Gecombineerde entrees van werk- en woongebouwen worden toegejuicht.

Referentiebeelden daktuin

Foyer

In het Hamerkwartier kennen niet alleen hotels en theaters foyers. Ook werkgebouwen, hybride gebouwen en woongebouwen hebben foyers met een gebruiksfunctie voor de bewoners, gebruikers en ook bezoekers van het gebouw. Combinaties met conciërges, fietsenstalling, horeca, werkplekken, sportfaciliteiten, culturele expo- en podiumfuncties worden toegejuicht. Deze foyers hebben de in Hamerkwartier gebruikelijke vrije plinthoogte van 8 meter, en hun aanwezigheid en gebruik is vanuit de straat royaal zichtbaar.

Collectieve fietsbergingen

Alle gebouwen hebben collectieve fietsbergingen met een capaciteit die een ruime interpretatie is van de Amsterdamse normstelling, rekening houdend met scooters en bakfietsen (Nota Parkeernormen fiets en scooter). De fietsenbergingen zijn comfortabel te gebruiken en hebben een vanzelfsprekende gebruiksrelatie met de entree en stijgpunten van de gebouwen. Maar bovenal zijn de collectieve fietsbergingen architectonisch buitengewoon fraai vormgegeven. Mogelijk gecombineerd met foyers, wellicht riant voorzien van groen en daglicht en natuurlijk sociaal veilig.

Techniek en nutsvoorzieningen

Alle traforuimtes, schakelkasten voor data-aanbieders en overige nutsvoorzieningen zijn inpandig en architectonisch adequaat gehuisvest. Niet gesitueerd op gebouwhoeken. Data-kasten waar mogelijk combineren met entree parkeergarage. Traforuimtes moeten vanaf de openbare ruimte bereikbaar zijn. Voor technische uitwerking zie H4.

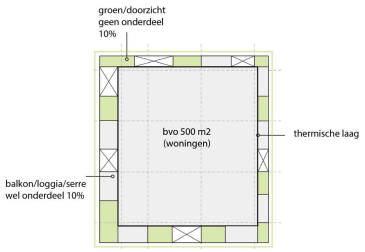

Principe schema toevoeging buitenruimte in tweede schil bij torens

Techniek op en aan gebouwen is aan het zicht onttrokken door ruim opgaande gevels, dan wel door een overtuigende autonome omkasting.

Lokale duurzame energieopwekking

Zonnepanelen op gebouwen zijn nodig om voldoende duurzame energie lokaal op te wekken in de wijk. De opgave is om de zonnepanelen op (hoge) daken en eventueel in gevels architectonisch te integreren. Voor de lagergelegen daken (onder 17 m) geldt dat de voorkeur uitgaat naar kwalitatief hoogwaardige groene daken die een mooi zicht bieden, een bijdrage leveren aan biodiversiteit en eventueel dienst kunnen doen als daktuin. In sommige gevallen is ook bij die lagere daken een combinatie met zonne-energieopwekking mogelijk. Denk aan de integratie van zonnepanelen in daklijsten of andere onderdelen. Er komen steeds meer innovaties met BIPV-panelen op de markt die de opwek van duurzame energie combineren met een mooie esthetische uitstraling. Aandachtspunt hierbij is het voorkomen van hinderlijke reflectie of inzet van esthetisch minder fraaie (blauwe) zonnepanelen.

Dispensatieregel

De in dit beeldkwaliteitskader benoemde sturende principes zijn het instrumentarium dat gemeente inzet om regie te voeren op beeldkwaliteit, met als motief het realiseren van de in dit kader gedefinieerde kernwaardes en ambities. Afwijken van sturende principes is mogelijk in die gevallen dat briljante ontwerpoplossingen, hoewel niet passend binnen de benoemde principes, evengoed of beter leiden tot realisatie van de gedefinieerde kernwaardes en ambities. De bewijslast hiertoe ligt bij de indienende architect, de beoordeling bij het supervisieteam.

Impressie Motorplein